

[Jsoucna - pravá i nepravá]

Ladislav Hejdánek

◆ diktát, česky, vznik: nedatováno

◆ dictate, Czech, origin: nedatováno

[Jsoucna - pravá i nepravá]

[strojový, neredigovaný přepis – model Gemini Pro 3 preview]

Jsoucna, pravá i nepravá, mohou promluvit jen prostřednictvím obyvatel světa řeči a za jejich pozorné pomoci. V tom smyslu planoucí živá pochodeň mohla promluvit (nejen na sebe upozornit) pouze díky Janu Palachovi, jenž použil tohoto způsobu, aby v jednom okamžiku a nepřeslechnutelně oslovil co nejvíc lidí, svých spoluobčanů. Jeho oslovení není jazykové, není formulováno ve slovech. Prostředkem a nástrojem oslovení se tu stává lidský sebezáhbný akt. Je to čin, který má být vyložen, který potřebuje výklad, aby byl pochopen. Zvláštní skladba situace nedovoluje však samotnému Palachovi, aby sám tento potřebný výklad podal; nikoli proto, že by na to neměl už čas, nýbrž proto, že výklad podaný předem by byl nevěrohodný, zatímco výklad dodatečný by z Palachových úst měl oslabující účinek. Proto těch několik slov zachycených v době, kdy ležel na nemocničním lůžku, neznamena a nemůže znamenat klíč k interpretaci toho, co se stalo. Ten klíč Palach dokonce s největší pravděpodobností ani nemá, nebo mu alespoň v té chvíli vůbec není k dispozici. Vlastně ani nezáleží na tom, zda Palach sám rozuměl svému činu tak, aby to mohlo být vodítkem našeho porozumění. Nebyl to pouze Jan Palach, kdo nám svým činem něco sděloval. V jeho činu jsme konfrontováni s výzvou, jejímž autorem není Palach sám. Palach byl pouze jejím tlumočníkem. Tragickým, ale nikoli romanticky tragickým tlumočníkem.